

Общо събрание на Съюза на химиците в България за 2007 г.

През последните 15 години се утвърди традицията Управителният съвет на Съюза на химиците в България ежегодно да отчита своята дейност пред своя върховен ръководен орган – Общото събрание. Това се прави не само за формално изпълнение на изискванията на устава, а да се обсъдят резултатите от дейността през предшестващата година, да се получи оценка за нея с предложения и препоръки, които да се имат предвид за бъдещата дейност.

На 17 май 2007 г. в Дома на техниката в София се проведе поредното заседание на Общото събрание, на което се отчете дейността на Съюза на химиците в България през последните 5 години – от 2002 до 2006 г.

На основание чл. 14 (1) от устава в Общото събрание участваха делегати на индивидуалните членове избрани от Общите събрания на организациите, в които членуват, членовете на Управителния съвет и Контролната комисия и почетните членове на Съюза. Събранието се откри от председателя на Управителния съвет проф. дн Иван Шопов. Преди обсъждането на въпросите, включени в дневния ред, с едноминутно мълчание беше почетена паметта на починалите през последната година съюзни членове: проф. Светла Райчева, проф. Петър Марков, ст.н.с. Георги Попов, доц. Асен Петков и ст.н.с. Елена Русева.

Проф. Ив. Шопов връчи „Златна значка на Федерацията на научно-техническите съюзи“ на следните активисти на Съюза, навършили кръгли годишнини:

1. Инж. Асен Петков Недялков, председател на сборното дружество на химиците в София и активен деятел на Съюза на химиците в България в продължение на повече от 40 години и по случай неговата 75 годишнина;

2. Ст.н.с. Георги Петков Евстатиев, дългогодишен деятел на Българското полимерно дружество и два мандата член на Управителния съвет на Съюза на химиците в България и по случай неговата 80 годишнина;

3. Проф. дн Евгения Христова Джагарова, професор в Химикотехнологичния и металургичен университет, дългогодишен деятел на Българското полимерно дружество и член на Управителния съвет на Съюза на химиците в България и по случай нейната 70 годишнина;

4. Елза Иванова Маринкьова, дългогодишен секретар и касиер на сборното дружество на химиците в София и активен деятел на Съюза на химиците в България в продължение на повече от 40 години и по случай нейната 85 годишнина;

5. Проф. дн Милчо Ангелов Натов, професор в Химикотехнологичния и металургичен университет, дългогодишен деятел на Българското полимерно дружество, член два мандата на Управителния съвет на Съюза на химиците в България и главен редактор на съюзното списание „Химия и индустрия“ и по случай неговата 75 годишнина;

6. Инж. Петър Русинов Цибрански, член на ръководството на сборното дружество на химиците в София и активен деятел на Съюза на химиците в България в продължение на повече от 40 години и по случай неговата 70 годишнина;

7. Инж. Славчо Дечев Керемидчиев, член на ръководството на сборното дружество на химиците в София и активен деятел на Съюза на химиците в България в продължение на повече от 40 години и по случай неговата 75 годишнина.

За председател на заседанието на Общото събрание бе избран проф. дн Георги Високов.

Отчетният доклад на Управителния съвет за дейността на Съюза на химиците в България през периода 2002–2006 г. беше изнесен от проф. Ив. Шопов. Той направи преглед на организационната структура на Съюза, който след 1992 г. се обособи като сдружение на 22 дружества, секции, клубове и групи, създадени на професионална основа с членове от почти всички клонове на химическата наука, промишленост и образование. Повечето от сдруженията имат активна дейност. Някои, обаче, съществуват символично без да проявяват забележима активност.

Така създалата се организационна структура дава възможност за по-голяма независимост на организациите в състава на Съюза, за повече самостоятелност и отговорност в техните действия, за по-квалифицирано организиране и провеждане на научно-техническите конференции, симпозиуми и дискусии, за контакти и творчески професионални изяви.

Организирането на научни и научно-технически срещи е едно от основните направления в работата на Съюза.

През отчетния период Съюзът беше съорганизатор на вече традиционно провежданите международни научно-технически конференции и симпозиуми на Химическите организации на страните от Югоизточна Европа (ICISECS), Балканската асоциация по околната среда (B.EN.A), Балканската конференция „Химията и околната среда, Международните конференции „Съкло и керамика“ и „Наука и технология за съклото“, Европейския конгрес по катализ, семинари и конференции за разработване на програми, свързани си изискванията на Европейския съюз.

През отчетния период Съюзът продължи организирането на националните научно-технически конференции и симпозиуми: националните конференции по химия, националните конференции по катализ, полимери, проблеми на инженерната химия, нефтопреработването, нефтохимията и смазочните материали, на торовете и торенето, обучението по химия в средните училища и дните на химията, организирани ежегодно през м. май от Дружеството на учителите по химия в София и др.

Станаха традиционни ежегодно провежданите конкурси за наградите на международната фондация „Св. Св. Кирил и Методий“ – „За изключителни постижения на учители по химия при откриването и развитието на млади таланти по химия“ и „За най-добри постижения на учители по химия“ по програмата „Учебна среда“.

През отчетния период в Съюза са учредени два нови национални конкурса:

– За наградата „Шимадзу“ – „За най-добра дипломна работа“, учредена през 2002 г. и присъдена вече за пети път. Интересът към тази награда става все по-голям, а нивото на представените дипломни работи – високо.

– За наградата „Проф. Иван Шопов“ – „За изявен млад учен в областта на полимерите“, учредена през 2003 г. През тази година наградата беше присъдена за четвърти път при непрекъснато нарастващ брой на участниците и изключително високо научно ниво на трудовете.

Съюзът на химиците в България участва с доклади и научни сесии и в организирането на чествания на годишнини на видни български химици, на съюзното списание „Химия и индустрия“, катедри, институти и др. и организира и представяне на книги и автори, които са съюзни членове.

През отчетния период особено активна беше дейността на сборното дружество на химиците в София. На неговите ежемесечни събрания бяха изнасяни доклади и проведени обсъждания по най-различни проблеми, свързани предимно с научно-техническото и икономическото развитие на страната.

Изнесените данни показват, че през отчетния период е извършена една значителна по мащаби и разнообразна по съдържание дейност по организиране на научни и научно-технически срещи, за които може да се отбележи следното:

– В организационната дейност се включва широк кръг от специалисти, независимо от това дали формално се членове на Съюза;

– В програмите на провежданите конференции и симпозиуми основен дял имат научните доклади и съобщения. В тях са отразени резултати от изследвания в специални области по конкретни въпроси и повечето от тях се представят от млади участници;

– Твърде слабо е участието на представители от промишлеността;

– Сериозно затруднение на тази основна дейност са ограничените финансови средства, с които разполагат както Съюза, така и участниците;

– Много често на научни срещи е осигуряван безплатен достъп за участие на студенти, докторанти и пенсионери;

– Фирмите, които подпомагаха в миналото тази дейност, са в процес на преустройство и не може да се разчита на тяхна подкрепа.

Независимо от трудностите, предварително се отпечатват програмите на конференциите и сборниците с

резюмета и от скромните приходи се покриват текущи разходи на Съюза. И в следващите години дейността по организирането на научни и научно-технически срещи ще бъде основно направление в работата и съвместно с организационните единици – членове на Съюза – ще продължи организирането на конференции, симпозиуми и дискусии във всички направления на химическата наука, производство и образование.

В доклада бяха отчетени връзките и съвместните дейности на Съюза с други обществени, държавни и стопански органи и организации. Управителният съвет и ръководствата на някои от дружествата към Съюза дават предложения и становища по повод проблеми свързани с химическата промишленост, наука и образование.

Сериозен проблем в работата на Съюза е връзката с химическите предприятия. По предложенията, изпращани до техните ръководители за съдействие и финансово подпомагане на научно-техническата дейност има само неизпълнени обещания, а в повечето случаи не се получава и никакъв отговор. Колеги от индустрията традиционно са откъснати в значителна степен от научните среди и от съюзния живот. Задача на Съюза ще бъде тяхното приобщаване не само чрез участието им както досега в организираните от нас научни и други срещи, а и чрез популяризиране на тяхната дейност в съюзното списание „Химия и индустрия“.

Още в началото на отчетния период с Браншовата камара на химическата промишленост е подписано споразумение за сътрудничество и съвместна дейност в следните основни направления:

– Популяризиране приноса и използване на възможностите на българските учени и специалисти за развитие на науката и техниката и повишаване ефективността на икономиката;

– Развитие на ефективна национална информационна структура в областта на технологиите и иновационните разработки;

– Реализиране на международни проекти и решаване на конкретни техникоикономически проблеми за стабилизиране и обновление на химическите предприятия;

– Създаване на нови организационни форми и нормативна база за повишаване ефективността на връзката „образование-наука-производство“.

Трябва да се отбележи, че по тези направления до сега няма никаква съществена дейност, но през следващите години се очаква конкретно сътрудничество в посочените направления.

В сборното дружество на химиците в София се обсъждат редица въпроси свързани с приватизацията на химически предприятия, нови научно-технически идеи и предложения, които се изпращат на държавни органи и научни институти за обсъждане и вземане решения от техните специализирани органи, но до сега няма никакви съществени резултати. Продължават инициативите на специалисти от сборното дружество на химиците в София за използване на научно-техническия потенци-

ал на експерти с доказан опит и възможности при решаване на някои актуални проблеми по използването на местните суровини, производството и следприватизационния контрол. През последната година са проведени срещи с двама зам.-министри и други отговорни специалисти от Министерството на икономиката и енергетиката и с народни представители, на които са предоставени конкретни предложения.

Връзките с държавните органи и стопански организации трябва да се разширяват и задълбочават за обединяване усилията на специалистите на творческо-професионална основа и по-пълно да се използват техните възможности.

През отчетния период Съюзът има активна и резултатна международна дейност. Продължава успешното сътрудничество с химическите организации от страните от Югоизточна Европа. Той съдейства активно в организирането, а също и с участието на свои представители в Научните съвети и Организационните комитети на Конференциите на химическите организации от страни от Югоизточна Европа.

През последните години Съюзът активизира чувствително и участието си в Европейската федерация на химическите дружества, преименувана през 2004 г. в Европейска асоциация за химически и молекулни науки. Той е член-учредител на тази асоциация и редовно плаща членския си внос. Представител на Съюза участва в редовната ежегодна асамблея на председателите. Активното участие в асоциацията, вече като страна-член на Европейския съюз, е не само полезно, а и задължително с оглед на разширяване на контактите с химиците от Европа, важна предпоставка за постигане на успехи при кандидатстване за проекти по Рамковите програми за научни изследвания.

Съюзът получава списания и различни информационни материали от чуждестранни и международни институти, организации и фирми, които предоставя на библиотеката на химическите институти на БАН.

Съюзът участва в съвместен проект с Общогръцкия център за екологични изследвания (РАКОЕ) представляващ „Програма за обучение на учители по химия и ученици за извършване на екологични изследвания“. Организира два семинара и разпредели материалите, получени от РАКОЕ на 50 учители от различни региони, предимно от Югоизточна България от областите в Бургас, Кърджали, Стара Загора, Сливен и София. В рамките на класни и извънкласни занимания учителите обучиха общо около 5000 ученици от 55 училища от различни класове на възраст от 15 до 19 години. Учениците участваха в провеждането на занятията с практически занимания за изследване някои параметри на водата, въздуха и почвата. Самостоятелно бяха разработени и представени есета, стихове и рисунки свързани с опазването на околната среда.

В своите отчети учителите уверяват, че работата по проекта е много интересна както за самите тях, така и

за обучаваните ученици. Интересът на учениците към екологичните изследвания е голям, защото е свързан с практическа и експериментална работа пряко засягаща ежедневието и живота като цяло. Те са поставени в условията на изследователи, получават много нови знания и правят самостоятелни анализи, което е нестандартен начин на изява. Повишен е интересът на учениците към проблемите за опазване на околната среда и тяхната екологична култура.

Учителите и учениците извършиха работата в предвидените срокове. Проектът е завършен успешно през юни 2005 г. като всички материали са предоставени своевременно на финансиращата организация – Общогръцкия център за екологични изследвания (РАКОЕ), но за съжаление досега тя още не е изпълнила своите финансови задължения.

В отчетния доклад са отбелязани трудностите с издаването на съюзното списание „Химия и индустрия“. В Управителния съвет се обсъждат различни варианти за съдържанието, тиража, абонамента и разпространението, осигуряване на материали за публикуване, финансови средства, за издаване на българската версия в тираж за всички членове на Съюза като абонамента бъде включен в членския внос и др., но до сега не са приети конкретни решения. Основна задача на Управителния съвет и на всички членове на Съюза е да съдействат за набиране на материали за отпечатване и на абонати в страната и чужбина.

Продължават трудностите по осигуряването на необходимите средства за финансиране дейностите на Съюза. Разходите за национални научно-технически конференции обикновено са за сметка на съответните дружества, но от приходите, получени от тях, в повечето случаи не са правени отчисления в полза на Съюза.

От стопански и други организации през отчетния период приходи не са получавани. Членовете на Управителния съвет и Контролния съвет не са получавали заседателни и друг вид хонорари.

Съюзът не събира членски внос, тъй като съгласно устава индивидуалният членски внос се определя и плаща от членовете в дружествата и организациите-членове на Съюза, където членуват. Неговият размер при сегашните условия може да има само символично значение.

В заключение на отчетния доклад беше отбелязано, че „Съюзът на химиците в България продължава успешно своя сто и шест годишен път. Активната му дейност и през последните пет години потвърждава заслуженият му авторитет в химическата колегия. Разбира се, както във всяка човешка дейност, би могло да се пожелае и постигне и повече. Да се надяваме, че бъдещата ни дейност ще бъде още по-плодотворна за благо на българските химици и родината ни“.

В протокола на Контролната комисия беше отчетено, че през отчетния период дейността на Съюза е в съответствие с изискванията на устава, всички разходи са

целесъобразни и подкрепени с редовни отчетни документи.

От направените по време на дискусиата и постъпилите преди това предложения бяха дадени основните направления за работата на Управителния съвет:

- Разширяване и задълбочаване връзките на Съюза с индустрията;
- Защита на творческите и професионалните интереси на химиците;
- Защитни мерки за българската индустрия;
- Повишаване квалификацията на специалистите;
- Издаване на съюзното списание „Химия и индустрия“ – подобряване на съдържанието, увеличаване на тиража и периодичността на издаването, и намаляване цената на абонамента за българската версия;
- Участие в разработването на международни проекти;
- Участие във формирането на стратегия за развитие на химическата промишленост в България;
- Усъвършенстване на учебното съдържание и учебната документация за обучението по химия в средните училища;
- Съвместната дейност с Българската камара на химическата промишленост и Българската стопанска камара;
- Популяризиране на дейността и съдействие за развитие на малките и средните предприятия.

При избиране на новите ръководни органи на Съюза бяха приети следните основни критерии: да бъдат включени по-млади членове; да има представители на основните институти и университети и направления на химическата наука, производство и образование; да се осигури приемственост в работата.

За председател на УС на СХБ с пълно мнозинство Общото събрание избра проф. дн Венко Николаев Бешков, директор на Института по инженерна химия на

БАН и председател на Българското дружество по инженерна химия.

За членове на Управителния съвет на Съюза на химиците в България бяха избрани: ст.н.с I ст. дн Владимир Димчев Димитров, зам.-директор на Института по органична химия с Център по фитохимия на БАН и председател на Дружеството по органометални съединения; чл. кор. проф. дн Димитър Любомиров Цалев, ръководител на катедра „Аналитична химия“ в Химическия факултет на Софийския университет и председател на Българското дружество по аналитична химия; проф. дн Иван Димитров Шопов, председател на Съюза на химиците в България от 2001 до 2007 г. и председател на Българското полимерно дружество; доц. д-р Иво Владимиров Вълчев, от Химикотехнологичния и металургичен университет в София; инж. Маргарита Георгиева Йотова, учителка по химия в 91 немска езикова гимназия в София и председател на Дружеството на учителите по химия в София; инж. Найден Христов Найденов, дългогодишен член на Управителния съвет и секретар на Съюза на химиците в България; доц. д-р Никола Димитров Раев, от Университета по хранителни технологии в Пловдив; проф. дн Тони Георгиев Спасов, ръководител на катедра „Приложна химия“ в Химическия факултет на Софийския университет и ст.н.с. д-р Чавдар Цанев Бонев, научен секретар на Института по катализ на БАН.

Средната възраст на досегашния Управителен съвет е 69 години, а на новоизбрания – 58 години.

На първото си заседание Управителният съвет избра за зам.-председател на Управителния съвет проф. дн Иван Димитров Шопов, за секретар на Управителния съвет – инж. Найден Христов Найденов и за главен редактор на списание „Химия и индустрия“ и списание „Bulgarian Chemistry and Industry“ – чл. кор. проф. дн Димитър Любомиров Цалев.

Н. Найденов